

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/23-15561
Otsuse kuupäev 16.02.2024
Komisjoni koosseis Kai Amos

Tarbija
Kaupleja Levikom Eesti OÜ (12678473)

Tarbija nõue Kohustuse puudumise tuvastamine (seadmete renditasu arvete tühistamine)

Resolutsioon:

1. Tarbija avaldus rahuldada. Tuvastada, et Levikom Eesti osaühingul ei tekkinud pärast 5.juunit 2022 tarbija suhtes tootelepingu nr 303194 alusel lepingu täitmise nõuet, sh õigust nõuda tasu seadmete rendi eest.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu või seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse. Kaupleja peab 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast teatama kirjalikult Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile otsuse täitmisest või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakoh tule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Tarbija sõlmis kauplejaga elektroonilise sideteenuse osutamiseks kliendilepingu nr 303194 ja 02.04.2019 tootelepingu nr 303194. Kaupleja osutas tarbijale eramaja internetiteenust Kodunet VF 50 ning lisaks rentis teenuse kasutamiseks vastuvõtuseadet LiteBeam 5AC Gen2.

Kaupleja teatas 01.06.2023 tarbijale, et loeb seoses tegevuse ümberkujundamisega tootelepingu (liitumislepingu) alates 05.06.2022 lõppenuks, tarbijale hakkab alates 06.06.2022 teenust osutama Rednet OÜ. Kaupleja saatis tarbijale 03.10.2023 meeldetuletuskirja seadme rendi tasumise. Kaupleja andmetel oli 05.12.2023 seisuga tarbija võlgnevus 74,13 eurot.

Tarbija ei ole kaupleja nõudega nõus, ta pöördus kaupleja poole, kes ei lahendanud tarbija pöördumist. Tarbija selgitustel ei saa seadmete rendileping kehtida tele- ja internetiteenuste eraldi lepingust, see lõppes koos teenuse lepinguga; kaupleja ei ole tarbijale teatanud, et muutis ühepoolset lepingut ja jättis rendikokkuleppe jõusse, tarbijale olid kaupleja seadmed muutnud kasutuks, kuna teleteenust ei osutatud. Tarbijal ei ole võimalik ise seadmeid demonteerida, seda peab tegema kaupleja, kes omab vastavaid oskusi ja teadmisi.

Tarbija palub tuvastada, et tal puudub kaupleja ees kohustus tasuda seadmete renti.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja vaidles tarbija nõudele vastu ja palus jätta see rahuldamata. Kaupleja saatis tarbijale 01.06.2022 teate tootelepingu s.o elektroonilise side teenuse osutamise lepingu lõpetamise kohta, teates ei ole märgitud, et ka renditeenus lõpeb. Sideteenuse leping lõppes alates 05.06.2022, rendileping jäi kehtima ka pärast seda. Tarbija rentis seadmeid kauplejalt edasi ja ta ei saanud eeldada, et saab seadmed endale tasuta või saab neid tasuta rentida. Tarbija pidi teadma, et ta võis kauplejalt seadmeid rentida sõltumata sellest, kas tarbija saab sideteenust kauplejalt või mõnelt teiselt sideettevõtjalt. Sideteenuse ja renditeenuse lepingud on eraldiseisvad, mida tarbija pidi järgima ka seni esitatud arvetest. Kaupleja ei saanud sideteenuse lepingu lõppemisel mh üldtingimustest, rendilepingust ja seadusest tulenevalt lõpetada ühepoolset renditeenuse tarbijale osutamist ega seadmeid tagasi nõuda, kuna ESS § 89 lg 9 kohaselt pidi kaupleja tagama tarbijale internetiühendusteenu katematuse. Kaupleja on nõus renditeenuse tasu nõude tühistama, kui tarbija tõendab, et on pärast liitumislepingu lõpetamist üritanud seadmeid tagastada, kuid ei ole ühendust saanud, või tõendab, et ei ole vahepeal seadmeid kasutanud ning tagastab need. Kaupleja 03.10.2023 saadetud meeldetuletuskiri ei ole hinnatav nõude esitamisenä. Kaupleja väljastas tarbijale arved meeldetuletuskirjas märgitud ajal – so 2 tööpäeva pärast kirja saatmist. Arved ei ole esitatud tagasiulatavalt, arvete maksetähtajad on arvestatud alates arvete väljastamise ajast.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon, tutvunud asja materjaliga, leidis, et tarbija nõue kuulub rahuldamisele.

Pooled vaidlevad selle üle, et kas tarbijal on pärast tootelepingu lõpetamist kaupleja ees kohustus tasuda lepingu alusel rendile antud seadmete eest.

Komisjon on sama kaupleja vastu esitatud sarnaste vaidluse asjaolude osas kujundanud korduvalt oma seisukoha. Komisjon tugineb antud vaidluse asjaolude hindamisel komisjoni senisest praktikast ning otsustes avaldatud analüüsides ja järeldustest.

Tarbijakaitseseaduse (TKS) § 40 lg 3 kohaselt lahendab komisjon tarbija ja kaupleja vahelisest lepingust tulenevaid vaidlusi. Komisjon tuvastas, et poole vahel tekkis lepinguline suhe kliendilepingu ja tootelepingu sõlmimisega.

Antud lepingule kohaldatakse elektroonilise side seadust (ESS). ESS 91 lg 3 järgi kohaldatakse eriseadusega reguleerimata küsimustes sellele lepingule võlaõigusseaduse sätteid. ESS § 92 kohaselt on sideettevõtjal ja lõppkasutajal õigus vabalt kokku leppida sideteenuse lepingu tingimustes, arvestades käesolevast seadusest tulenevate piirangutega ja lõppkasutajate õiguste kaitseks kehtestatud kitsendustega. Sideteenuse lepingu tingimus, millega piiratakse lõppkasutaja õigusi, võrreldes seaduses sätestatuga, on tühine.

Kaupleja tugineb tarbijale 03.10.2023 meeldetuletuskirjas seadmete rendi tasumise kohustuse põhjendamisel asjaolule, et tarbija oleks pidanud seadmed kas tagastama või arvestama rendi tasumise kohustuse jätkumisega. Kaupleja osundab kliendilepingule ja neis viidatud üldtingimustele seadmete tagastamise kohta. Kaupleja hinnangul tekkis tarbijal seadmete rendi tasumise kohustus siis, kui kaupleja oli pärast meeldetuletuskirja väljastanud tarbijale rendiarved.

Komisjon hindab kaupleja 01.06.2022 lepingu lõpetamise teate õiguslikku tähendust. Kaupleja teatas, et loeb liitumislepingu (tootelepingu) lõppenuks ja et sama teenuse osutamist jätkab kolmas isik. Kaupleja selgitas, et tehniline üleminek toimub katkestusteta ning klientidel tuleb uue teenuse pakkujaga lepingu sõlmimiseks ise ühendust võtta. Kaupleja selgitustest saab komisjon aru, et kaupleja käsitab 01.06.2022 teadet tootelepingu muutmisenä ning tootelepingu internetiteenuse osas ülesütlemise avaldusena.

Komisjoni hinnangul ei olnud kaupleja teade tarbijaga sõlmitud tootelepingu ülesütlemise avaldus kahel põhjusel: 1) kauplejal puudus seadusest tulenev lepingu lõpetamise alus. ESS §-s 100 reguleerib sideteenuse lepingu ülesütlemise aluseid, § 100 lg 2 kohaselt on sideettevõtjal õigus leping ilma eelneva etteatamiseta üles öelda vaid juhul, kui sideteenuse osutamist on piiratud ESS § 98 lg 1 punktide 1–3 ja 5 alusel ning piiramise alus ei ole ära langenud ühe kuu jooksul piirangu rakendamise aluse tekkimise päevast arvates. Nendeks alusteks on juhud, kui tarbija on lepingut rikkunud ja kui kaupleja on andnud rikkumise kõrvaldamiseks tähtaja ja kui tarbija ei ole rikkumist kõrvaldanud. Kaupleja 01.06.2022 teade ei olnud lepingu ülesütlemise avaldus, kuna kauplejal puudus ülesütlemise alus; 2) kaupleja ei saatnud teadet tarbijale kui konkreetse lepingu poolele, vaid kaupleja saatis sama teate masskirjana kõigile oma klientidele. Masskiri ei saa olla sideteenuse lepingu ülesütlemise tahteavalduseks, kuivõrd adressaadita masskirjas ei ole tuginetud ega saadudki tugineda tarbijapoolsele lepingu rikkumisele. Antud juhul ei esinenud ühtegi seaduses nimetatud sideteenuse lepingu ülesütlemise alust, kaupleja 01.06.2022 teade ei ole hinnatav lepingu ülesütlemise tahteavaldusena ja see ei omanud tarbijaga sõlmitud kliendilepingut ega tootelepingut lõpetavat tähendust.

Komisjoni hinnangul ei ole muutnud kaupleja 01.06.2022 teade tootelepingut. Tootelepingu kohaselt lasus kauplejal kaks kohustust; osutada sideteenust ja anda rendile sideteenuse kasutamiseks vajalikud seadmed. Kaupleja väitel muutis ta 01.06.2022 teatega oma lepingulisi kohustusi nii, et lõpetas sideteenuse osutamise, kuid seadmete rentimine jäi jõusse. See kaupleja väide ei ole tõendatud, kuna kaupleja ei ole esitanud oma lepingu muutmise tahteavaldust, millises ta oleks tarbijale teatanud tootelepingu muutmise kavast ning alates 06.06.2022 seadmete rendi kehtima jäämisest. Kaupleja väide on vastuolus ka seadusega. ESS § 99 lg 1 järgi võib sideettevõtja ühepoolset muuta sideteenuse lepingu tingimusi, kui muutmise vajadus tuleneb õigusaktide muutmise või kui pärast sideteenuse lepingu sõlmimist muutuvad lepingu sõlmimise aluseks olnud asjaolud ja sellega kaasneb sideettevõtjal lepingu täitmise kulude oluline suurenemine; ESS § 99 lg 2.1 kohaselt ei või sideettevõtja muuta tähtajalise kohustusega sideteenuse lepingu tasu ja sideteenuse põhiomadusi ühepoolset tarbija kahjuks sidusustähtaja jooksul, välja arvatud juhul, kui muudatus on tingitud õigusakti muutmise või valitsusasutuse otsusest; ESS § 99 lg 3 kohaselt tuleb lepingu muutmise kavatsusest teavitada vähemalt üks kuu ette teatega, mis on pealkirjastatud „Lepingu muutmine” ning teates tuleb märkida muudetavad tingimused, lõppkasutaja õigus muudatustega mittenõustumise korral leping lisakuludeta üles öelda ühe kuu jooksul pärast vastava teate saamist ning tingimuste muutmise põhjus ja õiguslik alus. Kaupleja ei ole tarbijaga sõlmitud tootelepingut muutnud, asjas puuduvad poolte lepingu muutmise kohta esitatud tahteavaldused ning lepingu muutmises kokku leppimine. Kaupleja 01.06.2022 teade ei muutnud tarbijaga sõlmitud lepingut.

Kaupleja väitel on tarbijale renditud seadmed endiselt kaupleja omandis ja kaupleja nõuab seadmete kasutamise eest tasu. Kaupleja ei ole oma väidet tõendanud. Komisjon tuvastas, et kaupleja ei lõpetanud ega muutnud 01.06.2022 teatega tarbijaga sõlmitud tootelepingut. Samas on asjaoludega tuvastatud, et kaupleja ei osutanud tarbijale alates 06.06.2022 enam sideteenust ja et

seda teenust osutas edasi kolmas isik. Kaupleja vaidles tarbija nõudele vastu ka põhjusel, et ESS § 89 lg 9 alusel oli kaupleja kohustatud tagama kliendile internetiühendusteenuse katkematuse, sellel põhjusel jätkas kaupleja tarbijale seadme renti. Komisjoni hinnangul osundab kaupleja esitatud väide eelkõige sellele, et kui kaupleja leppis kolmanda isikuga kokku tarbijale internetiteenuse katkematus osutamises, pidi kokkulepe hõlmama ka katkematu teenuse kasutamiseks vajalikke seadmete olemasolu.

Kaupleja 01.06.2022 teate sisust järeldab komisjon, et kaupleja tahe oli kõik lepingust tekkinud kohustused ja õigused anda üle kolmandale isikule. Sellise sisuga teate saamisel oleks iga samas olukorras heas usus tegutsev mõistlik isik aru saanud, et tema jaoks muutub vaid teenuse pakkuja. Tarbija oli kaupleja teate ja tegevuse põhjal õigustatud järeldama, et lepingust tekkinud kohustused tuleb edaspidi täita uuele teenuse osutajale.

Kaupleja ei selgitanud, et miks olukorras, kus kaupleja arvates kehtis alates 06.06.2022 edasi seadmete rendikokkulepe, saatis kaupleja alles 03.10.2023 tarbijatele rendi maksmise kohta meeldetuletusi. Ei ole usutav, et kui kauplejale oli kogu aeg teada, et kõik temaga tootelepingu sõlminud tarbijad peavad maksma seadmete eest renti, et siis oleks kaupleja viivitanud meeldetuletuse saatmisega ligi poolteist aastat. Komisjon on veendunud, et kaupleja 01.06.2022 teates avaldatud tahe oli suunatud sellele, et anda kolmandale isikule üle kõik tootelepingut tulenevad kohustused. Seda kinnitab teates toodud kinnitus, et üleandmine toimub sujuvalt, ilma tehniliste tõrgeteta.

Kaupleja ei ole kogumis tõendanud, et tarbijaga sõlmitud tootelepingust jäi alates 06.06.2022 kehtima seadmete rentimine kohustus. Kaupleja lepingu täitmise nõue lõppes lepingu üleandmisega kolmandale isikule. Kauplejal ei tekkinud lepingu üleandmise järgse perioodi osas tarbija suhtes täitmise nõuet.

Tarbijal ei tekkinud alates 06.06.2022 kliendilepingust ja tootelepingust kaupleja ees kohustust maksta seadmete renti. Tarbija nõue on põhjendatud ja kuulub rahuldamisele.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kai Amos

/allkirjastatud digitaalselt/